

КӘЧЕ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ КАРАРЫ

« 01 » июля 2019 ел

№ 85

Арча муниципаль районы Кәче авыл жирлеге жирле үзидарә органнары законнарына һәм муниципаль норматив хокукый актларына үзгәрешләр кертү мониторингы үткәрү турында Нигезләмә раслау турында

Арча муниципаль районы Кәче авыл жирлеге жирле үзидарә органнары тарафыннан кабул ителгән (бастырылган) законнарға һәм муниципаль норматив хокукый актларға үзгәрешләр кертү мониторингы үткәрү буенча Арча муниципаль районы Кәче авыл жирлеге жирле үзидарә органнары эшчәнлеген камилләштерү максатында, Арча муниципаль районы Кәче авыл жирлеге Уставына таянып, Арча муниципаль районы Кәче авыл жирлеге Советы карар чыгарды:

1. Арча муниципаль районы Кәче авыл жирлеге жирле үзидарә органнары законнарына һәм муниципаль норматив хокукый актларына үзгәрешләр кертү мониторингы үткәрү турында бирелгән Нигезләмәне расларга.

2. Арча муниципаль районы Кәче авыл жирлеге жирле үзидарә органнарына:

үз нормаларын чыгару эшчәнлегендә әлеге Карарның 1 нче пункты белән расланган Нигезләмәгә таянып эш итәргә;

әлеге Нигезләмә үтәләше өчен җаваплы кешеләрне билгеләргә;

җаваплы итеп билгеләнгән муниципаль хезмәткәрләрнең вазыйфай күрсәтмәләренә тиешле үзгәрешләр кертергә.

3. Әлеге карарны Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Кәче авыл жирлеге Уставында билгеләнгән тәртиптә халыкка житкерергә, шулай ук Интернет мәгълүмати-телекоммуникацион челтәрендә Татарстан Республикасы Арча муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырырга.

4. Әлеге карарның үтәләшен тикшереп торуну үз өстемә алам.

5. Әлеге карар аны рәсми рәвештә бастырганнан соң ун көн үткәч үз көченә керә.

Кәче авыл жирлеге башлыгы

Закиров Т.Д.

**Арча муниципаль районы Кэче
авыл жирлеге жирле үзидарэ органнары законнарына һәм
муниципаль норматив хокукый актларына үзгәрешләр кертү
мониторингы үткэрү турында Нигезлэмэ**

I. Гомуми нигезлэмэләр

1. Арча муниципаль районы Кэче авыл жирлеге жирле үзидарэ органнары законнарына һәм муниципаль норматив хокукый актларына үзгәрешләр кертү мониторингы (алга таба – мониторинг, муниципаль актлар, жирле үзидарэ органнары) жирле үзидарэ органнары тарафыннан үз вәкаләтләре чикләрендә муниципаль актларны кабул итү (бастырып чыгару), аларга үзгәрешләр кертү яки үз көчләрен югалткан дип тану (кире кагу) максатында мәгълүмат жыю, гомумиләштерү, анализлау һәм бәяләү буенча системалы, комплекслы һәм планлы эшчәнлек алып баруны күздә тоту.

2. Мониторинг Арча муниципаль районы Кэче авыл жирлеге жирле үзидарэ органнары тарафыннан башкарыла.

3. Жирле үзидарэ органнарында мониторинг үткэрү өчен җаваплы кешеләр билгеләнә.

4. Мониторинг үткэрүнең максатлары:

федераль һәм республика законнарына туры китерү максатында муниципаль актларны кабул итү, аларга үзгәрешләр кертү яки үз көчләрен югалткан дип тану ихтыяжлары барлыгын ачыклау;

муниципаль актларда коллизияләр, каршылыklar, бушлыкларны, хокукый җайга салуда кабатлауларны бетерү;

жирле үзидарэ органнарының хокукый-норматив базасын системага китерүне тәэмин итү;

муниципаль актларда ришвәтчелек факторларын ачыклау;

гамәлдә файдаланылмаган (әһәмиятен югалткан) яки кулланылмый торган муниципаль актларны яки аларның аерым нигезлэмәләрен (нормаларын) ачыклау;

хокук куллану нәтижәләлеген арттыру; муниципаль актларны тормышка ашыру нәтижәләлеген киметә торган факторларны ачыклау;

жирле үзидарэ органнарының тиешле бүлекчәләре тарафыннан муниципаль актлар үтәлешен тикшерүгә ярдәм күрсәтү;

нормалар чыгару процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәр эшләү.

5. Мониторинг үз эченә:

федераль конституция законнарын, федераль законнары, Россия Федерациясенең башка закон актларын;

Россия Федерациясе Президенты указларын, Россия Федерациясе Хөкүмәте карарларын, федераль башкарма хакимият органнары норматив

хокукый актларын, федераль дәрәжәдәге башка законга кагылышлы норматив хокукый актларны;

Татарстан Республикасы законнарын һәм башка норматив хокукый актларын;

Арча муниципаль районы Кәче авыл жирлеге Уставын, муниципаль актларны жыюны, гомумиләштерүне, анализлауны һәм бәяләүне ала.

6. Мониторинг үткәрү өчен нигез булып тора:

федераль һәм республика актларына үзгәрешләр кертү;

хокукый жайга салуның аерым өлкәсендә муниципаль актлар куллануны анализлау;

прокуратура органнарыннан кERGән мәгълүмат;

муниципаль актларда булган кимчелекләр яки аларны камилләштерү кирәклегенә турында массакуләм мәгълүмат чараларыннан кERGән мәгълүмат;

муниципаль актларның камил булмавы турында, шул исәптән:

Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукый актлары регистрына кертелгән муниципаль актларга карата Татарстан Республикасы Юстиция министрлыгы уздырган хокукый экспертиза нәтижәләрен;

вәкаләтле затлар тарафыннан тиешле тәртиптә үткәрелгән муниципаль актларның ришвәтчелеккә каршы экспертизасы нәтижәләрен;

конференция, семинарлар, ачык тыңлаулар, жәмәгать фикер алышулары һәм жирле үзидарә органнары тарафыннан уздырыла торган башка чараларның йомгаклау документларын үз эченә алган граждандардан, юридик затлардан, шул исәптән ижтимагый, фәнни, хокук саклау һәм башка оешмалардан, шәхси эшмәкәрләрдән, дәүләт хакимияте органнарыннан, муниципаль берәмлекләрнең вәкиллеке органнары депутатларыннан кERGән мөрәжәгатьләр.

II. Мониторинг үткәрү тәртибе

7. Жирле үзидарә органнары үз вәкаләтләренә караган сораулар буенча әлегә Нигезләмәнең 4 нче пунктында күрсәтелгән жавааплы кешеләр белән берлектә мониторинг уздыра.

Мониторинг үткәрү максатында эшче төркемнәр төзелергә, киңәшмәләр, консультацияләр үткәрелергә, кирәкле мәгълүмат соратып алынырга, Татарстан Республикасының, Россия Федерациясе субъектларының башка муниципаль берәмлекләре тәжрибәсе өйрәнелергә, башка эш төрләре кулланылырга мөмкин.

8. Мониторинг:

әлегә Нигезләмәнең 6 нчы пунктында күрсәтелгән актларны;

федераль, республика һәм муниципаль дәрәжәдәге норматив хокукый актларны дөгьвалау эшләре буенча суд актларын (суд практикасын);

прокурор актларын анализлау аша башкарыла.

9. Мониторинг үткәрү, жирле үзидарә органнарының норматив базасын анализлау, шулай ук мониторинг йомгаклары буенча башкарылган нормалар чыгару нәтижәләрен билгеләү максатында жирле үзидарә органнарында муниципаль норматив хокукый актлар реестрын булдыру һәм алып бару тәртибе турында муниципаль берәмлекләрнең вәкиллеке органнары карары нигезендә алып барыла торган муниципаль норматив хокукый актлар кулланыла.

10. Мониторинг үткөрү барышын жиңеллештерү өчен мәгълүмат системаларының автоматлаштырылган сервислары (аларның операторлары белән контракт, килешү төзү мөмкинлеге булган очракта) кулланыла. Алар:

«Консультант Плюс» мәгълүмат системасында тикшерүгә куелган законнар һәм башка норматив хокукый актларга үзгәрешләр кертү турында;

«Консультант Плюс» мәгълүмат системасында тиешле хокук өлкәсе буенча яңалыклар кертелү турында;

«Кодекс» мәгълүмат компаниясының «Төбәк законнары аналитигы» («Аналитик регионального законодательства») автоматлаштырылган мәгълүмат системасына муниципаль актларның законнарга туры килмәү очраклары турында мәгълүмат керүне тәмин итә.

Мониторинг үткөрү барышын жиңеләйтү максатында башка мәгълүмат системалары сервислары кулланылырга мөмкин.

11. Муниципаль актларны кабул итү (бастырып чыгару), аларга үзгәрешләр кертү яки үз көчләрөн югалткан дип тану (кире кагу) максатында мониторинг үткөргән вакытта әлеге Нигезләмәнең 9 нчы пунктында күрсәтелгән анализ белән беррәттән муниципаль актларны куллану гамәле турындагы мәгълүмат түбәндәге критерийлар буенча бәяләнә:

кеше һәм гражданның гарантияләнгән хокукларын, ирекләрөн һәм законлы мәнфәгатьләрөн үтәү;

муниципаль актларны кабул итү (бастырып чыгару) кирәклеген билгели торган югарырак юридик көчкә ия норматив хокукый актлар булу;

муниципаль акт кабул иткәндә жирле үзидарә органы вәкаләтләре чигендә эш итү;

муниципаль актта ришвәтчелек факторлары булу;

ижтимагый мөнәсәбәтләренә хокукый жайга салуда тулылык;

хокук нормалары коллизиясе;

юридик-техник характердагы хаталар булу;

кулланган вакытта муниципаль акт нигезләмәләренә мәгънәсен бозу;

муниципаль хокукый актны кулланганда хокуксыз яисә нигезсез карарлар, гамәлләр (гамәл кылмау) булу;

норматив хокукый актларны куллану практикасы булу;

норматив хокукый актларны куллануның бертөрле практикасы булмау;

муниципаль актны аңлату мәсьәләләре буенча гаризалар булу (саны) һәм аларның эчтәлегә;

муниципаль акт белән жайга салынган мөнәсәбәтләргә бәйле рәвештә мөрәжәгать итүчеләрнең таләпләрөн канәгатьләндерү (канәгатьләндерүдән баш тарту) турында законлы көченә кәргән суд актлары һәм аларны кабул итү нигезләре булу (саны).

12. Мониторинг нәтижәләре буенча муниципаль актларга үзгәреш кертүне таләп итүче федераль һәм республика законнарына кертелгән үзгәрешләр ачыкланса, жирле үзидарә органнары тарафыннан:

муниципаль актка үзгәрешләр кертү турында, муниципаль актларның үз көчен югалтуы турында, яңа муниципаль акт кабул итү турында муниципаль акт проектлары эшләнә;

муниципаль актларны югарырак юридик көчкә ия булган актларга туры китерүгә юнәлдерелгән башка чаралар күрелә.

13. Федераль һәм республика законнары актларына кертелгән үзгәрешләр муниципаль актларга да үзгәреш кертүне таләп иткән очракта

мониторинг федераль яки республика акты чыкканнан соң 30 көн эчендә башкарыла.

Мониторинг үткәругә нигез булып гражданнардан, юридик затлардан, шәхси эшмәкәрләрдән, дәүләт хакимияте органнарыннан, муниципаль берәмлекләрнең вәкиллекле органнары депутатларынан кәргән мәрәжәгатъләр, шулай ук прокуратура мәгълүматы торган очракта, «Россия Федерациясе прокуратурасы турында» Федераль законда билгеләнгән вакыт аралыгында карала торган прокурор актларынан тыш, мониторинг мондый мәрәжәгать һәм мәгълүмат кәргән көннән соң 30 көн эчендә үткәрелә. Мониторинг үткәру нәтижәләре турында мәрәжәгать итүчегә хәбәр ителә.

Федераль һәм республика законнары актларының ерак перспективада үз көченә керә торган үзгәрешләре ачыкланган очракта жирле үзидарә органнарының нормалар чыгару эшчәнлегенә планнарына тиешле төзәтмәләр кертү турында тәкъдимнәр кертелә.

III. Мониторинг нәтижәләрен тормышка ашыру

14. Мониторинг нәтижәләре буенча муниципаль акт проектын эшләү һәм муниципаль актыны кабул итү федераль һәм (яки) республика законнары актына үзгәреш керткәннән соң, әлегә Нигезләмәнең 14 нче пунктының өченче кызыл юлында күрсәтелгән очрактан тыш, ике айдан да соңга калмыйча башкарыла.

15. Мониторинг үткәру өчен җаваплы кешеләр жирле үзидарә органнары җитәкчеләре алдында хисаптан соң килүче айның 5 числосыннан да соңга калмыйча мониторинг нәтижәләре турында хисап тоталар.

15.1. Мониторинг нәтижәләре турында хисап (мәгълүмат) үз эченә түбәндәге мәгълүматларны алырга тиеш:

мониторинг үткәру объекты турында;

мониторинг үткәргән кешеләр турында;

мониторинг үткәру вакыты турында;

хокукый җайга салуның кыскача бәяләмәсе, мониторинг үткәру сәбәбе.

15.2. Мониторинг нәтижәләре турында хисап (мәгълүмат) үз эченә түбәндәге мәгълүматларны алырга мөмкин:

хокукый җайга салуның ачыкланган проблемалары турында;

муниципаль актларга үзгәрешләр кертү һәм (яки) яңа муниципаль актлар кабул итү, кире кагу буенча тәкъдимнәр;

хокукый мөнәсәбәтләрнең аерым өлкәсендә хокукый җайга салуны камилләштерүгә юнәлдерелгән һәм мониторинг нәтижәләренә нигезләнгән башка тәкъдимнәр.

16. Мониторинг нәтижәләре буенча яңа кабул ителгән муниципаль актлар законда каралган тәртиптә һәм вакыт аралыгында Татарстан Республикасы муниципаль хокукый актлар регистрына кертү өчен җибәрелә.

Әлегә регистрга кертү өчен мониторинг нәтижәләре буенча ачыкланган, анда булмаган муниципаль актлар җибәрелә.

17. Мониторинг нәтижәләреннән чыгып, нормалар чыгару процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәр әзерләнергә мөмкин.

IV. Жаваплылык

18. Мониторинг үткөрү, жирле үзидарэ органнары эшчәнлегенэ караган хокукый жайга салуның тиешле өлкәсендә муниципаль актларны федераль һәм республика законнары белән тәңгәлләштерүне вакытында башкару өчен мониторинг үткөрү һәм хокук чыгару эшчәнлеге өчен жаваплы кешеләр шәхси (шул исәптән дисциплинар) жавап бирә.

19. Мониторинг нәтижәләре буенча тискәре нәтижәләргә, шул исәптән гражданнарга, юридик затларга, жәмгыятькә һәм дәүләткә зыян китергән гамәлләр (гамәл кылмау) өчен жирле үзидарэ органнары житәкчеләре закон буенча жавап бирә.